

FIȘA DISCIPLINEI

Universitatea Academiei de Științe a Moldovei Facultatea Științe Socioumanistice			Denumirea cursului: Literatura română modernă Codul cursului în planul de studii: F.03.O.016				
Nivelul calificării ISCED: 6 Domeniul de formare profesională: 222 Limbi și literaturi Specialitatea: 222.1 Limba și literatura română și limba engleză			Catedra responsabilă de curs: Limbi și literaturi Titular/Responsabil de curs: Cristei Tamara, conferențiar universitar, doctor.				
Total ore			Număr de ore pe tipuri de activități			Forma de evaluare	Număr de credite
total	contact direct	studiu individual	curs	seminar	laborator		
120	60	60	30	30		E	4

Descriere succintă a corelării cursului cu programul de studii

Cursul are drept obiectiv major intenția de a oferi studenților spațiu propice de instruire teoretico-practică în domeniul literaturii române, perioada modernă, pentru a asigura studenților posibilitatea achiziționării de cunoștințe fundamentale cu privire la particularitățile evoluției literaturii române în cadrul secolului al XIX-lea, secolul consolidării națiunilor și a afirmării literaturii române originale. Cursul este unul din cele ce reprezintă trunchiul curriculei universitare a specialității Limba și literatura română-limba engleză și cuprinde problematica definitorie a procesului evolutiv și de acumulare a operelor de valoare din cadrul secolului al XIX-lea, când s-a configurat specificul național valoric și original al literaturii române, ceea ce a confirmat modernitatea și identitatea ei artistică. Cunoașterea particularităților definitorii a literaturii române din epoca patruzecioptismului și cea a junimismului, când s-a sfârșit formulele estetice ale curentelor literare, asigură deținerea de către studenți a fundamentelor filologice și estetice ale specialității date, în baza cărora se construiesc cunoștințele și abilitățile de aplicare ale acestora la nivelul particular, practic al cursurilor lingvistico-literare de specializare, cum ar fi: lingvistica generală, Introducere în teoria literaturii, Literatura comparată, Literatura română veche și premodernă etc. Obiectivul major invocat, precum și conținuturile stipulate urmăresc și asigură obiectivele și competențele specifice: de a dezvolta abilitatea de lectură analitică a surselor relevante, de a realiza metatexte critico-axiologice cu privire la diverse probleme și opere, de a implementa cunoștințele dobândite în diverse cercetări la disciplinele de specialitate, de a dobândi competența de a sintetiza anumită informație relevantă, de a-ți formula și promova propriile idei și judecăți de valoare cu privire la specificul literaturii române din secolul al XIX-lea. În felul acesta cursul dat își adevărește rolul decisiv în formarea competențelor generale și specifice stipulate de disciplinele conținute de programul de studii și formare profesională.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Competențe generale:

- capacitatea de a comunica în scris și verbal, de a înțelege și a-i face pe alții să înțeleagă diferite mesaje în situații diverse;
- capacitatea de a urmări și a evalua argumentele și de a descoperi esența acestora;
- abilitatea de a utiliza și a manipula tehnologiile informaționale;
- capacitatea de a reflecta critic asupra obiectului și scopului învățării;
- capacitatea de a comunica constructiv în situații sociale diferite;
- capacitatea de a lucra în cadrul unei echipe;
- demonstrarea abilităților de analiză în luarea deciziilor în plan profesional.

Competențe specifice:

- generalizarea cunoștințelor din domeniul științelor socioumane;
- analiza și sinteza diverselor teorii și opinii în domeniul literaturii române moderne;
- determinarea relațiilor interdisciplinare și evidențierea utilității lor;
- utilizarea metodelor de cercetare literară;
- comunicarea ideilor, problemelor și soluțiilor din domeniul științelor practicate atât într-un mediu specializat, cât și în unul nespecializat;
- formularea și argumentarea punctelor de vedere proprii.

Finalități de studii realizate la finele cursului:

- cunoașterea și prezentarea particularităților distincte ale procesului literar din secolul al XIX-lea, perioada modernă;
- determinarea și motivarea aspectelor și problemelor actuale, interdisciplinare ale procesului literar românesc din perioada respectivă;
- dezvoltarea capacităților de caracterizare a noțiunilor, conceptelor și teoriilor din științele literaturii referitoare

- la perioadele-cadru;
- dobândirea abilităților de interpretare și analiză critică a fenomenelor și operelor literare;
 - aplicarea noțiunilor, termenilor, conceptelor, principiilor și metodelor de studiu contemporane în studiul literaturii române și în procesul de cercetare științifică;
 - formarea deprinderilor de elaborare a discursului critico-literar;
 - estimarea aspectelor definitorii și a operelor reprezentative ale literaturii române din epoca modernă a secolului al XIX-lea.

Condiții prechizite: în scopul asigurării studierii cursului, studenții trebuie să acumuleze credite la disciplinele *Introducere în teoria literaturii, Literatura română veche și premodernă, Literatura comparată, Antropologia culturii, Lingvistica generală, TCSO.*

Teme de bază: 1. Periodizarea literaturii din epoca modernă. 2. Literatura romantismului pașoptist de tip Biedermeier și paradigma romantismului universal. Particularitățile romantismului românesc: “*Dacia literară*” – manifest programatic al curentului. M.Kogălniceanu-teoretician, scriitor. 3. Creația lui C. Negruzzi, formulă a romantismului de tip Biedermeier. Ciclul scrisorilor literare “*Negru pe alb*”. Modelul narativ al nuvelor. 4. Alecu Russo – militant al culturii și literaturii românești. Actualitatea opiniilor critice și a publicisticii. Modernitatea prozei. 5. D.Bolintineanu – personalitate de referință a romantismului pașoptist. Idealurile epocii și modernizarea formulei poetice. Romanele “*Manoil*” și “*Elena*”: între modelul european și autohtonizare. 6. Creația lui V. Alecsandri: de la romantismul pașoptist la junimism. Arta poetică și cea narativă – structuri stilistice moderne. Particularitățile dramaturgiei. 7.III. Literatura română din perioada postpașoptistă: romantismul de tip High. Recuperarea structurilor stilistice ale „High romanticismului” în literatura română: B.P. Hasdeu – un “geniu romantic” al literaturii române. 8. Romanul românesc din perioada postpașoptismului. Romantism și realism în proza lui N. Filimon. Romanul “*Ciocoii veghi și noi*”. 9. IV.I. Literatura română din epoca “Junimii”. Viziunea romantică. Curentul *Junimea* – program polivalent restructurat al literaturii române. Interferența contextului universal și național în constituirea programului estetic al *Junimimii*. 10. Conceptul de valoare a artei, a poeziei și a creatorului în opera eminesciană. 11. Semnificația modelelor cosmologice în structura discursului liric eminescian: ciclul *Scrisori, Luceafărul, Cezara*. 12. Viziunea artistică preponderent realistă în literatura junimismului. Ioan Slavici – reprezentantul “direcției noi” în literatura din epoca junimistă. Fuziunea eticului și a esteticului în proza slaviciană. 13. Creația lui Ion Creangă – expresie a realismului popular în literatura din sec. al XIX-lea. 14. Creația lui I.L. Caragiale – o perspectivă critică asupra lumii moderne. Particularitățile momentelor și ale schițelor. 15. Tendințe și direcții noi în literatura română la intersecția secolelor XIX și XX: apariția sămănătorismului, poporanismului și a simbolismului.

Strategii de predare-învățare: prelegeri interactive, studii de caz, metoda cercetării și a învățării prin descoperire, dezbateri, lecții-mese rotunde, consultații-mentorat etc.

Strategii de evaluare

Evaluarea este realizată prin diverse metode: prezentări, rapoarte, participări la discuții, portofolii etc. Nota finală se constituie din următoarele componente: rezultatul evaluării finale (40%), cel puțin 2 evaluări curente (40%), evaluarea calității lucrului individual al studentului (20%).

Bibliografie selectivă:

1. Angheliescu, Mircea. Preromantismul românesc (până la 1940). – București: Editura Minerva, 1971
2. Cornea, Paul. Studii de literatură română modernă. – București: EPL, 1962
3. Cornea, Paul. Originile romantismului românesc. – București: Editura Minerva, 1972
4. Rosa del Conte, Mihai Eminescu sau despre absolut. – București, 2003
5. Creția Petru, Testamentul unui eminescolog, Humanitas, 1998
6. Crețu, Ion, Mihail Eminescu (biografie documentară), Editura pentru Literatură, București, 1968
7. Dumitrescu-Bușulenga, Zoe. Valori și echivalențe umanistice. – București: Editura Eminescu, 1973
8. Eliade, Mircea. Despre Eminescu și Hasdeu. – București: Editura Junimea. 1987
9. Faifer, Florin. Semnele lui Hermes. – București: Editura Univers, 1997
10. Ibrăileanu, Garabet. *Studii literare*. – Iași: Editura Junimea, 1986.
11. Lovinescu, Eugen. *Critice*. Vol. III. – București: Editura Minerva, 1982.
12. Manolescu, Nicolae. *Istoria critică a literaturii române*. – București: Ed. Minerva, 1990.